

PL ISSN 0419-8824

DZIEJE NAJNOWSZE

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

KWARTALNIK
POŚWIĘCONY
HISTORII
XX WIEKU

OSSOLINEUM

<http://rcin.org.pl>

3-1981

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Andrzej Czarnik, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Łasowicz, Eugeniusz Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Waldemar Michowicz, Jan Molenda, Stanisław Sierpowski, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Jan Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzesiński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN
Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31 02 61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1981.
Nakład: 1350 egz. Objętość: ark. wyd. 22,30, ark. druk. 16,13, ark.
A₁-21. Papier druk. sat. kl. IV, 70 g, 70 × 100. Oddano do skła-
dania 15 V 1981. Podpisano do druku 9 XI 1981. Druk ukończono
w listopadzie 1981. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 208/81.

L-12. Cena zł 50.—

SPIS TREŚCI

Marek Czapliński — Niemieccy urzędnicy kolonialni. Próba typologii	3
Adam Galos — Z dziejów polityki pruskiej na Górnym Śląsku w latach 1914—1918	27
Zbigniew Dudek — Wolontariusze polscy w armii francuskiej w latach 1914—1917	43
Janusz Albin — Geneza światowego Związku Polaków z Zagranicy	57
Włodzimierz Suleja — Propagandowe treści powieści politycznych Juliusza Kadena-Bandrowskiego	93
Teresa Kulak — Treści i funkcje propagandowe polskich filmów dokumentalnych z lat 1926—1939	115
Karol Jonca — Hitlerowska polityka ścigania obywateli radzieckich na Śląsku (1941—1945)	139
Tadeusz Marczak — U źródeł referendum z 30 czerwca 1946 roku	151
Stanisław Ciesielski — Niemcy w myśli politycznej Polskiej Partii Socjalistycznej w latach 1945—1948	173
Edward Jędrzejewski — O niektórych pojęciach i instytucjach w doktrynie politycznej w latach 1947—1952	191

DYSKUSJE I POLEMIKI

Stanisław Sierpowski — Wolne Miasto Gdańsk, Polska, Niemcy i Liga Narodów	211
---	-----

MISCELLANEA

Andrzej Krzysztof Kunert — Pułkownik „Karola”	227
---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Polska myśl zachodnia w Poznaniu i Wielkopolsce. Jej rozwój i realizacja w wiekach XIX i XX — Wojciech Wrzesiński	231
H. Hesselbarth, Revolutionäre Sozialdemokraten, Opportunisten und Bauern am Vorabend des Imperialismus; H. G. Lehmann, Die Agrarfrage in der Theorie und Praxis der deutschen und internationalen Sozialdemokratie. Vom Marxismus zum Revisionismus und Bolschewismus — Ludomir Smosarski	235
G. F. Willing, Putsch und Verbotszeit der Hitlerbewegung. November 1923 — Februar 1925 — Marek Maciejewski	239

- K. Repgen, Über die Entstehung der Reichskonkordats — Offerte im Frühjahr 1933 und die Bedeutung des Reichskonkordats. Kritische Bemerkungen zu einem neuen Buch — Zofia Waszkiewicz 243

ZYCIE NAUKOWE

- Konferencja historyków w 35 rocznicę wyzwolenia Czechosłowacji przez armię radziecką — Jerzy Tomaszewski 251

СОДЕРЖАНИЕ

Марек Чаплиньски — Немецкие колониальные чиновники. Опыт типологии	3
Адам Галос — Из истории прусской политики в Верхней Силезии в 1914-1918 гг.	27
Збигнев Дудэк — Польские добровольцы во французской армии в 1914-1917 гг.	43
Януш Альбин — Генезис Всемирного Союза поляков из-за рубежа	57
Влодзимеж Сулея — пропагандистское содержание политических романов Юлиуша Кадена-Бандровского	93
Тереса Куляк — Содержание и пропагандистские функции польских документальных фильмов в 1926-1939 гг.	115
Кароль Ионца — Гитлеровская политика преследования советских граждан в Силезии (1941-1945)	139
Тадеуш Марчак — У истоков референдума 30 июня 1946 г.	151
Станислав Цесельски — Германия в политической мысли Польской социалистической партии в 1945-1948 гг.	173
Эдвард Енджеевски — О некоторых понятиях и институтах в политической доктрине в 1947-1952 гг.	191

ДИСКУССИ И ПОЛЕМИКИ

Станислав Серповски — Вольный Город Гданьск, Польша, Германия и Лига Наций	211
--	-----

РАЗНОЕ

РЕЦЕНЗИОННЫЕ СТАТЬИ И РЕЦЕНЗИИ

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

CONTENTS

Marek Czapliński — German Colonial Officials. An Attempt at Typology	3
Adam Galos — The History of Prussian Policy in Upper Silesia in the Years 1914—1918	27
Zbigniew Dudek — Polish Volunteers in the French Army in the Years 1914—1918	43
Janusz Albin — Origin of the Organizational Council of Poles from Abroad	57
Włodzimierz Suleja — Propaganda Contents of the Political Novels of Julian Kaden-Bandrowski	93
Teresa Kułak — Propaganda Contents of the Polish Documentary Films of the Years 1926—1939	115
Karol Jonca — Nazi Policy of Persecuting Soviet Citizens in Silesia (1941—1945)	139
Tadeusz Marczak — Sources of the Referendum of 30 June 1946	151
Stanisław Ciesielski — Germany in Political Conceptions of the Polish Socialist Party (1945—1948)	173
Edward Jędrzejewski — On Some Notions and Institution in the Political Doctrine of the Years 1947—1952	191

DISCUSSION AND POLEMICS

Stanisław Sierpowski — Free City of Gdańsk, Poland, Germany and the League of Nations	211
---	-----

MISCELLANEA

REVIEWS

SCHOLARLY LIFE

TABLE DES MATIÈRES

Marek Czapliński — Les fonctionnaires coloniaux allemands. L'essai de typologie	3
Adam Galos — De l'histoire de la politique prussienne en Haute-Silésie dans les années 1914—1918	27
Zbigniew Dudek — Les volontaires polonais dans l'armée française dans les années 1914—1917	43
Janusz Albin — La genèse de l'Union Mondiale des Polonais de l'Étranger	57
Włodzimierz Suleja — Le contenu de propagande du roman politique de Juliusz Kaden-Bandrowski	93
Teresa Kulak — Le contenu et les fonctions de propagande des films documentaires polonais dans les années 1926—1939	115
Karol Jonca — La politique nazie de poursuite des citoyens soviétiques en Silésie (1941—1945)	139
Tadeusz Marczak — Les débuts du référendum du 30 juin 1946	151
Stanisław Ciesielski — L'Allemagne dans la pensée politique du Parti socialiste polonais dans les années 1945—1948	173
Edward Jędrzejewski — Sur quelques notions et institutions dans la doctrine politique dans les années 1947—1952	191

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Stanisław Sierpowski — La Libre Ville de Gdańsk, la Pologne, l'Allemagne et Société des Nations	211
---	-----

MISCELLANEA

CRITIQUE ET ANALYSE DES LIVRES

VIE SCIENTIFIQUE

INHALTSVERZEICHNIS

Marek Czapliński — Deutsche Kolonialbeamte. Versuch eines Typologie	3
Adam Galos — Aus der Geschichte der preussischen Politik in Oberschlesien 1914—1918	27
Zbigniew Dudek — Polnische Freiwillige in der französischen Armee 1914—1917	43
Janusz Albin — Die Genese des Weltbundes der Polen aus dem Ausland	57
Włodzimierz Suleja — Der propagandistische Gehalt der politischen Romane von Juliusz Kaden-Bandrowski	93
Teresa Kulak — Die Propaganda, ihre Inhalte und Funktionen im polnischen Dokumentarfilm der Jahre 1926—1939	115
Karol Jonca — Die hitlerfaschistische Verfolgungspolitik in bezug auf die sowjetischen Staatsangehörigen in Schlesien 1941—1945	139
Tadeusz Marczak — Die Quellen des Volksentscheids am 30. Juni 1946	151
Stanisław Ciesielski — Die Deutschen im politischen Gedanken der Polnischen Sozialistischen Partei in den Jahren 1945—1948	173
Edward Jędrzejewski — Über einige Begriffe und Institutionen im politischen Gedanken der Jahre 1947—1952	

DISKUSSIONEN UND POLEMIKEN

Stanisław Sierpowski — Die Freistadt Danzig, Polen, der deutsche Staat und der Völkerbund	211
---	-----

MISZELLANEEN

REZENSIONEN

DAS WISSENSCHAFTLICHE LEBEN

